

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

Sajátos nevelési igényű gyermekek integrációs pedagógusa Szak

PORTFÓLIÓ

Szakmai kompetenciáim fejlődése

Belső konzulens:	Dr. Csajka Edina egyetemi docens
Készítette:	Mihalik Gáborné QWA44W tagozat - levelező
Intézet/Tanszék:	Neveléstudományi Intézet

**Kaposvár
2023.**

Tartalomjegyzék

1.	A portfólió összeállításának szakmai háttere	2
1.1.	Szakmai életút	2
1.2.	A szakmai és személyes indítékok, elvárások a képzéssel kapcsolatban	7
1.3.	Önértékelés	9
1.3.1.	Erősségek.....	9
1.3.2.	Fejlesztendő területek.....	10
1.4.	Személyes célok, feladatok a képzés során	12
2.	A szakmai fejlődést elősegítő tanulási eredmények	14
2.1.	A kompetenciák fejlődését támogató dokumentumok reflektív bemutatása	14
2.1.1.	A köznevelési intézmény szervezete	14
2.1.2.	A nevelési, oktatási intézmény hatékonysága	17
2.1.3.	Közigazgatási, vezetési ismeretek.....	20
2.1.4.	Szakmai önismeret, önreflexió és konfliktuskezelés a pedagógiai gyakorlatban	22
2.1.5.	Speciális nevelési feladatok 2.....	25
2.2.	A szakmai fejlődés tényeinek összegzése	27
3.	További tanulási és fejlődési célok megfogalmazása	34
3.1.	A képzésen tanultak beépítésének lehetőségei a saját munkába	34
3.2.	Az elméleti ismeretek és a gyakorlati tapasztalatok összevetése, reflektálás	36
3.3.	További szakmai tervek	38
4.	Összegzés	39
5.	Felhasznált irodalom.....	41
6.	Mellékletek.....	43

1. A portfólió összeállításának szakmai háttere

1.1. Szakmai életút

„Mindig tud adni, akinek szíve szeretettel van tele.

A szeretethez nem kell teli erszény...”

(Szent Ágoston)

Ezt az idézetet azért választottam, mert egész életemben olyan közösségbe kerültem, olyan emberek vettek körül, ahol érezhettem a szeretetet, a törődést. S talán azért is, mert aki gyerekekkel foglalkozik, annak ez kell, hogy legyen a legfontosabb kincse, amit adhat. Ha szeretetteljes légkörben elfogadjuk a másikat olyannak amilyen, ha odafigyelünk nap, mint nap egymásra, a mindennapok megpróbáltatásai is könnyebbnek tűnnek.

„Szeretet nélkül lehet fát aprítani, és szeretet nélkül lehet téglákat formálni,

de szeretet nélkül nem szabad gyerekekkel bánni.”

(Lev Tolsztoj)

Szakmai életutam elkészítésének feladatával az "emberi életutam" felénél szembesültem. Ha az időt nézem egy szerencsés találkozás ez. Van már munkában eltöltött jó pár évem és még sok-sok év, melyeket a gyerekek tanításával szeretnék eltölteni. Az ember a múltból építkezve építi a jövőjét, de csak akkor tudja, ha az a „múlt kősziklára épült” és nem homokra. A jó példát édesanyám állította elém. Édesapám nagyon korai halálát követően egyedül építette fel házunkat, s teremtett otthont nekem, s nővéremnek. Mindig volt ideje és türelme hozzánk. Nagyon korán megtanultam, hogy egymás segítségével juthatunk előbbre, de döntéseinkért vállalnunk kell a felelősséget akkor is, ha az nem éppen kedvező számunkra.

Az adott szónak mindig nagy erkölcsi ereje volt közöttünk. A mai rohanó világunkban, mikor olyan gyakran hangzik el még a médiában is, hogy az iskola jobban figyeljen a gyerekre, segítse a szülőt, eszembe jutnak kisiskolás éveim, amikor édesanyámon volt minden teher és meg tudott birkózni a nevelés feladatával. Még arra is odafigyelt, hogy milyen irányú az érdeklődésünk és terelgetett minket a jó irányba. Észrevette a gyerekek iránti szeretetemet, az ő tanácsára jelentkeztem a zalaegerszegi Deák Ferenc Szakközépiskola pedagógia szakára/tagozatára. A kollégiumi évek nemcsak az önállóságot erősítették bennem, hanem megtanítottak arra, hogy távol a szülői háztól is lehet olyan érzelemgazdag környezetet kialakítani kortársaimmal, amelyben egy nagy családként élhetünk együtt. A szakközépiskolában az elméleti tudás kiegészítéseként nagyon sok gyakorlati feladatot is kaptunk, amelyek sikeres megoldása arra ösztönzött, hogy végképp a pedagógiai pálya, a gyermekek nevelése mellett döntsek. 1995-ben jelentkeztem a kaposvári Csokonai Vitéz Mihály Tanítóképző Főiskola tanító szakára.

Már az első időben komoly döntés elé állítottak, hiszen – elsőként a négyéves képzésben - műveltségterületet kellett választanunk. A nyelvtudás számomra mindig is hasznos tudásnak bizonyult, így angol műveltségterületre jelentkeztem. Emellett a főiskola sokrétű ajánlataiból én a hitoktatás mellett is döntöttem, így jelentkeztem a hitoktatói szakra is. Ennek kettős oka volt. Egyik, hogy nagyanyámtól mély hitet kaptam, s vallásunkat napi szinten gyakoroltuk. A másik, hogy szerettem volna az általam gyakorolt vallás gyökereit mélyebben megismerni, és olyan emberektől tanulni a teológiát, akik ennek tudósai voltak. 1999-ben első munkahelyemen a Dusnoki Általános Iskola volt, ahol rögtön egy második osztály osztályfőnöke lehettem. A gyakorlati tapasztalatok gyűjtésében sokat segítettek a kollégák, akik szeretettel és segítőkészséggel vettek körül. A szülőkkel mai napig tartó jó kapcsolatot tudtam kialakítani. Igyekeztem minden tanulómra odafigyelni, próbáltam mindenre és mindenkire időt szakítani. Egymás iránti gondoskodó, odafigyelő szeretet volt jelen mindenütt. Ebben a családi légkörben a szakmai fejlődésemet is igyekeztem gyarapítani. Egyéni terveket készítettem a gyerekek képességeihez alkalmazkodva. Az órákon differenciált feladatokat adtam személyre szabottan. Mindezekre a későbbi éveimben támaszkodhattam, tapasztalataimat felhasználhattam. Munkámat az első gyermekünk születése szakította meg. A gyes letelte után 2004-ben szintén a Dusnoki Általános Iskolában tudtam elhelyezkedni (a munkaszerződéselem a szülés után megszűnt). Szintén osztálytanító lehettem, harmadik osztályos tanulóim voltak. Pedagógusi pályámat tekintve hosszabb szünet következett,

megszületett második gyermekünk majd három év eltelte után a harmadik gyermek is megérkezett családukba. Fő feladatomban a gyermeknevelés lett, sok saját tapasztalatot gyűjtöttem, melyeket a későbbi munkám során fel tudtam használni. Az otthon eltöltött évek után teljesen új munkahellyel és munkakörrel ismerkedtem meg: a Nemesnádudvar és Vidéke Takarékszövetkezet Dusnoki Kirendeltségéhez kerültem, mint pénzügyi előadó. Mivel szakirányú végzettségem ehhez a munkához nem volt, így a munkahely beiskolázott: 2012-ben pénzügyi-számviteli előadó végzettséget szereztem. A következő évben a kirendeltség vezetője lettem. Szerettem a munkámat, hiszen itt is emberekkel foglalkoztam, de a pedagógus pálya, a gyermekek szeretete visszahúzta a szívemet a helyi iskolába, így 2015-től újra az iskolában dolgozom.

Az iskolában folytattam pedagógusi tevékenységemet és azóta is itt tanítok. A pedagógusi pályán kihagyott évek nem múltak el nyomtalanul, a hosszú kihagyás után az iskolában szembesültem azzal, hogy mennyi problémával élnek a gyerekek. El is döntöttem, hogy legjobb tudásom szerint szeretnék segíteni nekik, így jelentkeztem és felvételt is nyertem a Kaposvári Egyetem gyógypedagógia szakára, melyet 2021-ben tanulásban akadályozottak pedagógiája és pszichopedagógia szakirányon el is végeztem.

Számomra az első osztály a tanítói pálya legnehezebb, de egyben legszebb része. Itt éri a tanítót a legtöbb sikerélmény, mert itt alapozzuk meg a tudást, itt alakítjuk ki a gyermekeknek a tanuláshoz és az iskolához való viszonyát, és itt tapasztalható a legnagyobb fejlődés. Napközis nevelőként az elmúlt három évben mindig kaptam elsős osztályokat. Érdekes számomra az a fejlődési út, amit ez a korosztály megtesz az év végére.

Jelenleg 4. osztályban tanítok környezetismeretet és technikát, 2. osztályban pedig testnevelést, ezek mellett két osztályban (1. és 2.) vagyok napközis tanító és egy 1. osztályos tanulóm van, akinek az egyéni fejlesztésével foglalkozom.

A gyerekekkel folytatott munka során, tanóráimat minden esetben a tematikai tervben megfogalmazott céloknak és feladatrendszernek megfelelően építem fel. Meghatározom a didaktikai és nevelési feladatokat, módszereket, munkaformákat. Az ismereteket igyekszem játékosan, a gyermekek életkorára, érdeklődési körére támaszkodva átadni. Ha csak tehetem, alkalmazom a bábjáték, a dramatizálás, a kooperatív módszerek, beszélgető körök stb. tanulást segítő technikáit.

A kisgyerekek legfőbb tevékenysége a játék, ami még iskolás korban is jellemző, kedvelt elfoglaltsága a tanulóknak. Ezért elvégeztem a „Játékra fel!” című továbbképzést. Rengeteg, a kollégák által összegyűjtött játékgyűjteményt kaptam, amiből a mai napig szívesen válogatok és alkalmazom az óráimon. Játszva tanulunk, s a gyerekek közben észre sem veszik, mennyi tudást sajátítanak el. Mindeközben fejlődik empátiás készségük, az egymásra figyelésük is.

Egyik fő feladatomban tekintem a beszédfejlesztést, amely a napi együttlétet áthatja. Ilyenkor azok a gyerekek is megnyílhatnak, akiknek nehézséget okoz az írásbeli önkifejezés.

Változatos értékelési módszereket alkalmazok, mellyel célom, hogy jobb teljesítményre ösztönözzem a tanulókat. Minden alsós kisdíák vágyik arra, hogy jól tanuljon, ezért arra törekszem, hogy fejlesztő, jóindulatú legyen az értékelés. A tanórai munka értékelésénél mindig kiemelem a pozitívumokat, ösztönzöm a gyengébb képességű tanulókat jobb teljesítményre, segítséget adva nekik a hibák kijavításához. Mindehhez figyelembe veszem a tantárgyi követelményeket, a NAT és a helyi tanterv előírásait. Az alsós korosztálynál egy jó szó, egy dicséret csodákra képes. Ilyenkor a gyermek szárnyakat kap és ez még jobb teljesítmény elérésére ösztönzi. A mindennapos tanulási tevékenység során ezért szóbeli dicséreteket, jutalommatricákat, nyomdákat, piros pontokat, kis ötösöket osztok a tanulóknak. Értékelem, jutalmazom a szép füzetvezetést, a tanórai aktivitást, a hibátlan feladatmegoldásokat. Próbálok minden gyereknél megtalálni azt az igyekezetet, amit értékelni lehet.

A tanításon kívül is mindig jelen voltam és vagyok az iskola életében. Rendszeresen szervezek műsorokat tanévnyitó és tanévzáró alkalmakra.

Részt veszek kollégáim munkájában, mint napközis tanító igyekszem a „kezüik alá” dolgozni. Jól tudok együtt dolgozni valamennyi osztályfőnökkel. Az osztályban felmerülő problémákat, eseteket, történéseket napi szinten megbeszéljük. Tanulmányi kirándulásra is kísérem a tanulókat.

Pedagógiai pályám során mindig törekedtem arra, hogy szakmailag felkészült legyek, naprakész ismeretekkel rendelkezek, éppen ezért célom a folyamatos önfejlesztés. Olyan ismeretek elsajátítása, amelyek hozzásegítenek ahhoz, hogy eredményesen végezzem a munkámat. A szakmai felkészültségem mellett arra is törekszem, hogy olyan

pedagógus legyek, akire a tanítványai pozitívan gondolnak vissza, hosszú évek múlva is. Folyamatos módszertani megújulásom érdekében rendszeresen részt veszek szakmai tanfolyamokon, melyek tudásomat, látókörömet, technikai ismereteimet szélesítik. Próbálok lépést tartani a technika fejlődésével, a számítógépes tanfolyamok segítségével ezen a területen – és az, hogy mindez nagyon érdekel is – fejleszti tudásomat. A tanult ismereteket tanóráimon nap, mint nap felhasználom.

A szeretetteljes, oldott légkör, a kooperatív játékok, a csoportmunkák, egymás munkájának segítése, a közös alkotás örömeinek megtapasztalása szorosabbá fonta a napközis közösséget és közelebb hozta egymáshoz a gyerekeket és a tanítót.

Fontosnak tartom, hogy a gyermek jól érezze magát az iskolában, ahol a napjainak nagy részét tölti. Ezért az életkoruknak megfelelő motiváló feladatokkal, játékokkal igyekszem fenntartani az érdeklődésüket. Kellő határozottsággal és következetesen végzem a napi munkámat. Igyekszem odafigyelni a tanulók lelki állapotára is, mely egyre nagyobb kihívást jelent. A napközi ideje alatt több idő jut beszélgetésre a tanulókkal, szívesen elmondják örömeiket, bánatukat. Az ötleteiket is meghallgatom, elismerem. A tanórai és a tanórán kívüli nevelési lehetőségeket kihasználom. A tanulókat egymás elfogadására nevelem, amelyhez a tanult olvasmányok is remek lehetőséget nyújtanak.

A tanítótársammal elismerjük egymás munkáját, kiemelkedő teljesítményét, csoportos feladatokat, alkotásokat végzünk, amely szintén összekovácsolja az osztályt. Igyekszem jó kapcsolatot kiépíteni a kollégákkal és a szülőkkel is. Fogadóóráink, szülőértekezleteink, nyílt tanítási óráink szeretetteljes légkörben zajlanak. Úgy érzem, elfogadják a véleményeimet, tapasztalataimat, bátran fordulnak hozzám. Sőt, telefonon is elérhető vagyok bármikor.

Tanítói pályafutásom során mindig megtaláltak a kihívások, a feladatok, s az ezeknek való megfelelés mindig örömmel töltött el, hiszen megvalósításuk közben a rám bízott kisgyerekek tudása, személyisége is fejlődött. A gyerekek, a szülők, a kollégák visszajelzései mind-mind azt igazolják, hogy munkámat „jól végzem” és ez még nagyobb kihívásokra, feladatokra ösztönöz. Az elkövetkezendő években is szeretnék ezen az úton haladni és úgy nevelni a tanítványaimat, hogy felismerjék:

"Az iskola arra való, hogy az ember megtanuljon tanulni, hogy felébredjen tudásvágya, megismerje a jól végzett munka örömét, megízlelje az alkotás izgalmát, megtanulja szeretni, amit csinál, és megtalálja azt a munkát, amit szeretni fog."

(Szent-Györgyi Albert)

Én megtaláltam.

1.2. A szakmai és személyes indítékok, elvárások a képzéssel kapcsolatban

A Kaposvári Egyetem gyógypedagógia szakára elsősorban azért jelentkeztem, mert azt tapasztaltam, mikor hosszú idő után visszatértem az iskolába, hogy a kisgyermekek között emelkedett azoknak az aránya, akik valamilyen problémával, nehézséggel küzdenek. Azzal, hogy elvégeztem a tanulásban akadályozottak pedagógiája és pszichopedagógia szakirányt az egyetemen, a munkámban jobban ki tudok teljesedni (ehhez járul hozzá a szakmai tudás bővítése mellett az új szakképzettség megszerzése), ami segít abban, hogy hasznos és hatékony (kompetens) segítséget tudjak nyújtani a gyermekeknek, a szülőknek, a hátránnyal induló kisgyerekeknek és a pedagógus kollegáknak egyaránt.

A választott szakirány a már meglévő diplomámhoz kapcsolódik, az ahhoz fűződő tudásomat egészíti ki speciális ismeretekkel a tanulók támogató nevelése és fejlesztése érdekében. Szem előtt tartva, hogy a pedagógus segítsége hasznos és hatékony legyen, figyelembe kell vennem azokat az új megközelítéseket, tapasztalatokat, amikkel a tanulásban akadályozottak pedagógiája bővült az elmúlt években. A gyerekek megértésében és ezáltal a támogatásukban, fejlődésük segítésében is nagyon hasznosnak gondolom a pszichopedagógiai megközelítéseket.

A pedagógiai és pszichológiai, valamint gyógypedagógia ismeretek bővítése révén még közelebb kerülök az SNI gyermekek helyzetének megismeréséhez a közoktatásban, valamint az integráció és az inklúzió gyakorlati módszereihez.

A szakirány mellett szóló kifejezett érvem volt a szakmai kompetenciák terén elérhető fejlődés, értve ez alatt a képességeket, az attitűdöket (úgy mint pl. a nyitottság, az önreflexió vagy az elkötelezettség) és a tudást, valamint az autonómiát és a felelősséget.

A gyermekek iskolai támogató környezetéhez hozzá kell tartozzon az egyes magatartási és tanulási mintázatok felismerése, értelmezése és diagnózisának felállítása, amihez a szükséges fejlesztést hozzá tudjuk rendelni. Az iskolákban megfigyelhető tanulási és magatartási mintázatok mellett fel kell tudni ismerni a pszichés fejlődés zavarait, továbbá azokat a problémákat is, amik a gyermek érzelmi,- viselkedésbeli,- szocializációs vagy pszichoszociális, illetve szociális háttérével, jegyeivel magyarázhatók. Ezeknek a megoldása, kezelése komplex feladat elé állítja a köznevelést.

Kiemelten fontosnak tartom a hátránnyal érkező gyermekek segítését az iskolában. Az egyes generációk ugyanakkor eltérő jegyekkel és ebből fakadóan eltérő problémákkal érkehetnek az iskolába, ami szintén szükségessé teszi egy tanító számára a tudása fejlesztését. Ehhez hozzátartozik a pszichopedagógiai ellátás, az együttműködés, az intervenció is.

1.3. Önértékelés

1.3.1. Erősségek

Erősségeim között említhetem az előzetes tanulmányaim és gyakorlati munkám során szerzett tudás és ismeretek révén az általános iskolás, alsótagozatos tanulók kapcsán az egyes pedagógiai folyamatokat és ezek megtervezését, értékelését, a gyermekek tanulásának, előmenetelének és egyéni fejlődésüknek a támogatását, nyomonkövetését, értékelését. A tanulók felé minden esetben empátiával fordulok, figyelemmel vagyok a gyermekek egyéni igényére, sajátosságaira, személyiségükre, az egyéni bánásmódra és fejlesztésre. A visszajelzések és saját tapasztalatom alapján erősségem mind a sajátos nevelési igényű, mind a tanulási, szocializációs és magatartási nehézséggel küzdő tanulók esetében a többi tanulóval való együttnevelés, amihez rendelkezem a szükséges szakmai és módszertani tudással.

A tanulók együttnevelésével kapcsolatban az eddigi munkám során bőszes szakmai tapasztalatra tettem szert annak érdekében, hogy a tanulói közösségeket a nyitottság és az elfogadás jegyében tudjam formálni, figyelemmel arra, hogy a társadalom tagjai milyen sokfélék lehetnek. Képességeim tudatában elkötelezetten igyekszem a közösségben fejleszteni a szociális érzékenységet.

A munkámban elfogadom a gyermekek sokféleségét és ennek megfelelően alkalmazom az együttnevelést, törekszem inklúzió megvalósítására.

Rendelkezem azokkal az alapvető pedagógiai, pszichológiai és szociológiai ismeretekkel, amik lehetővé teszik munkámban a gyermekek egyéni fejlődésének támogatását, a tanításban kiemelt helyet adva a szükséges egyéni bánásmódnak.

A tanítással kapcsolatban rendelkezem az önreflexió és az önkorrekciónak képességével, aminek köszönhetően szükség szerint tudom módosítani az alkalmazott módszereket. Egyúttal nyitott vagyok a kollégák tapasztalatainak megismerésére, befogadására és alkalmazására.

Úgy gondolom, hogy a napközis tanítóként szerzett tapasztalataim nagyban segítik az együttnevelést azáltal, hogy a gyerekek ebben a környezetben jobban és könnyebben

meg tudnak felém nyílni, ezzel pedig segítik számomra megérteni a nehézségeiket, a problémáikat. Megismerve a valós és teljes hátterét a gyerekeknek, hasznosabb és hatékonyabb segítséget tudok nyújtani számukra, amit az együttnevelés során is hasznosítani tudok a munkámban.

A napközis tanítóként eltöltött idő alatt különösen fejlődött empátikus képességem, aminek eredményeképpen még inkább szeretettel fordulok a gyermekek felé, tiszteletben tartva egyéni képességeiket, személyiségjegyeiket.

Eddigi tanulmányaim során megszereztem a szükséges tudást ahhoz, hogy az általam oktatott tárgyakkal kapcsolatos kompetenciákat fel tudjam mérni és fejleszteni tudjam.

1.3.2. Fejlesztendő területek

Különösen az egyes generációk között fennálló különbözőségek és az újabb generációkra jellemző tulajdonság- valamint személyiségjellemzők, a szakirodalomban megjelenő új tanulmányok, tanítási módszerek, az együttnevelést segítő megoldások, eszközök tekintetében szükségesnek ítélem a tudásom fejlesztését, bővítését. Ezáltal az új szükségletek kielégítésére és az ehhez kapcsolódó tudásra és készségekre, valamint a már meglévő képességeim, ismereteim fejlesztésére összpontosítok.

A sajátos nevelési igényű, valamint a tanulási, szocializációs és magatartási nehézséggel küzdő gyerekek esetében egyaránt rendelkezem azzal a szakmai és módszertani tudással, ami segíti a munkámat, viszont az integrált neveléssel kapcsolatban felmerülő újabb problémák felvetették számomra, hogy a módszertani felkészültségemet új ismeretekkel kell bővítssem annak érdekében, hogy a munkámban ki tudjak teljesedni és megfeleljek azoknak az elvárásoknak, amit a szakma és amit én magam állítok fel.

A tanulók körében megmutatkozó problémák és nehézségek, az elmúlt évek során megjelenő újabb ismeretek és tapasztalatok ezzel kapcsolatban, az új generációs jellemzők egyaránt szükségessé tették számomra a továbbtanulást, beleértve ebbe azokat a módszereket, amikkel a gyermekek fejlődését elemezhetem és értékelhetem.

A gyermekek fejlődését segítő módszerek révén hatékonyabban tudom segíteni a gyerekeket abban, hogy el tudják sajátítani a mára stratégiai jelentőségűvé vált tudást (Kis-Tóth és Racsko 2013).

Tekintettel a környezeti nevelés egyre jelentősebb szerepére a társadalmunkban, ez a kérdés a köznevelésben is egyre kiemeltebbé vált azon idő alatt, míg én távol voltam a tanítástól. Emiatt ezirányú tudásomat szintén fejleszteni kell a hitelesség és felkészültség fontosságát szem előtt tartva a gyermeknevelésben. Ezzel az önálló értéként bíró tudásom szintje emelkedik (Voglné és Lippai 2013).

Szintén az újabb problémák, a gyermekek egyéni sajátosságai, az egyes nehézségek vagy a hátrányos helyzetben érintett gyermekek számát tekintve tartom fontosnak a szakmai tudásom bővítését, frissítését a problémamegoldás és a konfliktuskezelés kérdésében.

A szakirányú továbbképzéssel egyúttal a szakmai együttműködés kapcsán is új kérdések és nehézségek, feladatok elé állít a pályámon.

Az elmúlt években, különösen a járvánnyal (és a pandémiával) összefüggésben változott meg a kommunikáció az iskolákban (is), amivel kapcsolatban úgyszintén fontosnak tartom a felkészültséget.

1.4. Személyes célok, feladatok a képzés során

A tudás ma olyan értéként van jelen az életünkben, ami a tanuló és tudásalapú társadalomhoz (Voglné és Lippai 2013), valamint az abban kiemelten kezelt kérdésekhez igazodik. A tudásban rejlő értékre, az egész életen át tartó tanulás szerepére figyelemmel céлом volt a képzéssel az egyéni és szociális fejlődésem elősegítése (Budai 2000), ami egyúttal számomra az iskola fejlődését is támogatja. Ez alatt a gyermekek fejlesztő nevelése mellett (és ezzel összefüggésben) a tudás megosztását is értem. A tudás megosztásával meglátásom szerint egyedi tudást biztosíthatunk a köznevelésben, az iskolákban, hatékonyan használva fel tudásunkat, miközben fejlesztjük azt és a szervezeti memóriát (a szervezeti memória alatt értem: közös tudásbázist az iskolában) (Gergely 2011). Azáltal, hogy a tudást megosztjuk az iskolában, igazoljuk együttműködési képességünket is a szervezetben, amihez egyúttal érzelmi kompetencia is szükségeltetik. A képzés révén ezt az együttműködési képességet is erősíthettem, amihez a kommunikáció fejlődése társult.

Az együttműködés nem csak kizárólag az iskolán belül kell, hogy hatékonyan működjön. A gyermekek érdeke megköveteli, hogy az együttműködés más intézményekkel is rugalmas és problémamentes legyen. A képzésen ezzel kapcsolatban is bővíthettem ismereteimet.

Az egész életen át tartó tanulás azon túl, hogy egyetemes jelenség (Smith 1919), olyan szükségletté is vált megítélésem szerint, amivel a munkaerő még inkább meg tud felelni a munkaerőpiac igényének. Ilyen igény a köznevelésben a gyermekek fejlesztő nevelése, miközben a pedagógusoknak új és/vagy nagyobb érintettséget mutató nehézségekkel is meg kell küzdenie, ami úgyszintén felveti a LLL (lifelong learning) szükségét.

A LLL számomra, mint belső hajtóerő (Farkas, Karoliny, László és Poór 2009) is funkcionál ahhoz, hogy elérjem célomat és kielégítsem szükségletemet, azaz, hogy a munkámban ki tudjak teljesedni.

A LLL esetében törekszem a formális oktatás mellett az informális tanulásban rejlő lehetőségeket is kiaknázni. Ilyen informális tanulási lehetőséget jelent számomra az otthoni

tanulás és az a tudásátadás, ami az iskolában, az iskolai közösségben valósul meg. Egyben az informális tanulásra a formális képzés hasznos kiegészítéseként is tekintek.

A képzés során szerzhető tudással és készségekkel könnyebben tudok alkalmazkodni azokhoz az új szükségletekhez, amik az iskolában felmerülnek, felmerülhetnek. Valamint az új készségek révén a nehézségekkel való megküzdés is hatékonyabbá válik.

Célom volt a képzéssel a speciális tapasztalatok és tudás megszerzése, ami egyúttal az önmege erősítő folyamatok részét is képezi (Réthy 2004). A tanulási motivációmban kognitív és nem kognitív szempontok egyaránt jelen vannak, amik együttesen az új kihívásokhoz történő alkalmazkodást támogatják számomra. Ebben a kontextusban a LLL számomra olyan célirányos viselkedésre készítő tevékenységet is (Kopp, 2005) jelent, amivel elmélyülhet a tudásom és bölcsébbé válhatok (Rowley 2007).

2. A szakmai fejlődést elősegítő tanulási eredmények

A következő pontokban a képzés során általam elkészített beadandó dolgozatok kerülnek bemutatásra, melyek segítettek kompetenciáim és egyben szakmai fejlődésemet is.

2.1. A kompetenciák fejlődését támogató dokumentumok reflektív bemutatása

2.1.1. A köznevelési intézmény szervezete

Kivonat a dolgozathoz:

„Iskolák. Világítótoronyok, barátom! A jövő fényjelei! Száz és száz kis magot tartalmazó gubók, belőlük fog megszületni az új, a jobb, a bölcsőbb.”

Arthur Conan Doyle

Dusnok-Fajsz Általános Iskola bemutatása - Dusnok

„Dusnok 3300 lelket számláló község, Kalocsa és Baja között helyezkedik el a Vajás-csatorna mentén. Szomszéd községünkkel, Fajsszal közös intézményt alkotunk, melynek székhelye Dusnok, a fajszi iskola a tagintézményünk.

Az elmúlt évek alatt számos változás ment végbe. A XX. század 60-as éveiben felszámolták környékünk tanyasi iskoláit, egészen 2002-ig csak általános iskolaként működött településünk egyetlen iskolája, amikor is Általános Művelődési Központ (ÁMK) lettünk. A helyi általános iskola, óvoda és művelődési ház együttműködésével 2007-ig végeztük feladatunkat ebben a formában. 2007-2013-ig a szomszéd település, Fajsz három hasonló típusú intézményével együtt alkottuk a Társult Általános Művelődési Központot, 6 intézménnyel. 2013. január 1-jéig „kiszervezték” a Társulásból az óvodákat, művelődési házakat, csak a két település általános iskolái maradtak együtt”. (Mihalikné 2022)

Alaptevékenységünk:

- általános iskolai oktatás, nevelés
- horvát nemzetiségi nyelvoktató oktatás, nevelés
- évfolyamok száma: 8
- a többi tanulóval együtt nevelhető testi, érzékszervi, enyhe értelmi, beszéd és más fogyatékos tanulók ellátása (SNI tanulók)
- az eltérő tanterv szerint haladó tanulók integrált nevelése, oktatása
- fejlesztő foglalkozások szervezése (BTMN, SNI órák)
- tanórán kívüli szervezett foglalkoztatások szervezése: napközi, felzárkóztatás, tehetséggondozás, szakkörök, sportkör szervezése.

Az elmúlt évek változásai iskolánkban is nyomon követhetők: a korábban önkormányzati fenntartású iskolánkat állami fenntartóhoz rendelték: a mi iskolánk fenntartója a Bajai Tankerület. (Mihalikné 2022)

Iskolánk működését megalapozó dokumentumok:

Nemzeti Alaptanterv, Kerettantervek, Köznevelési törvény, Helyi tanterv, Szervezeti és Működési Szabályzat, Pedagógiai Program, Házirend. Mindezek a dokumentumok szabályozzák az iskola működését.

Informális jellemző: az iskola pedagógusai alapvetően jól tudnak együttműködni, mégis, mint minden közösségben itt is vannak szimpátián alapuló, egymással szorosabb kapcsolatot ápoló kollegák. A tantestületben kettő fő mesterpedagógus van, az ő mesterprogramuk megvalósításához segítőkészen állnak hozzá a kollegák. (Mihalikné 2022)

Személyi feltételek:

1 fő igazgató, 1 fő igazgatóhelyettes, 20 fő pedagógus (melyből két fő munkaközösség-vezető), 1 fő iskolatitkár, 1 fő rendszergazda, 1 fő gondnok, 3 fő takarító.

„Az iskolának saját lógója, emblémája, címere nincs. Az iskola neve: Dusnoki Általános Iskola. Kifejezi, hogy az iskola Dusnok községben működik. A falura jellemző az összefogás, a tenni akarás, a segítség. Az iskoláért szívesen vállalnak a szülők feladatokat, támogatják, segítik az iskolai életet (papírgyűjtés, műanyagpalack gyűjtés,

kupakgyűjtés...). Iskolánk élete összefonódik a falu életével. Aktívan vesznek részt diákjaink a falu kulturális programjaiban”. (Mihalikné 2022)

Kötődés:

„Véleményem szerint a tantestület 60%-a morális kötődésű a szervezethez, az intézményhez, sokuknak első munkahelye az iskola. Kalkulatív kötődésű a tantestület 10%-a, alienatív kötődésű 30%. Ezek a százalékok is kifejezik, hogy a tantestület pedagógusainak több, mint a fele szereti a munkahelyét, szívéen viseli a sorsát, részt vesznek a szervezet folyamatos fejlődésében. Teszik mindezt annak ellenére, hogy a mai világban rendkívül nehéz a pedagógusi pálya, hiszen hiányzik mind a társadalmi mind az anyagi megbecsülés”. (Mihalikné 2022)

Kommunikáció:

„A kommunikáció a vezetőség részéről legtöbbször írásban történik, melynek formája: ímél. Minden fontos információ, tudnivaló továbbításra kerül. Az ímélekre a beosztottaknak jelezniük is kell, mintegy válaszként, hogy látták és olvasták az abban leírtakat. Egyben visszajelzést is adhatnak, reagálhatnak az abban foglaltakra. A legfontosabb tudnivalók a tanári szoba faliújságjára is ki vannak függesztve.

Havi szinten értekezleteket is tartunk, melynek helye a tanári szoba, ahol mindenkinek van saját helye. Az igazgató ilyenkor mindig összefoglalja az iskola életében addig történt eseményeket, megbeszéljük a következő havi teendőket és annak felelőseit, illetve a tantestület pedagógusait érintő problémákról, változásokról is beszélünk. Rendkívüli esetben természetesen azonnal értekezletet hív össze a vezetőség”. (Mihalikné 2022)

Reflexió

Számomra érdekes és szokatlan gondolat volt az iskolánkat rendszerszemléleti megközelítéssel, szervezatként megfigyelni, elemezni. Munkahelyemre, mint második otthonomra gondolok gyakran. Adódhat ez egyrészt abból a tényből is, hogy sok időt eltöltök ott, de a kollegák egymáshoz fűződő jó viszonyából is. Falunkra jellemző, hogy mindenki ismer mindenkit, így nemcsak egymást ismerjük jól, hanem a családtagokat is.

A képzés során ez a feladat hozzásegített a saját intézményem alaposabb megismeréséhez. Megfigyelhettem, végig gondolhattam iskolánk működését, más szemszögből, más szempontok alapján figyelhettem meg kollégáimat. A tantárgy teljesítéséhez szükséges feladat elvégzése során még jobban elmélyülhettem az iskolánk működését megalapozó dokumentumokban. Jobban megismertem az iskolai kommunikácót, mind a vezetőség és a beosztottak között, mind munkatársaim között. Elgondolkoztam azon a benyomáson, ami iskolánkba belépve éri a látogatót, - erre a tudásra is a képzés során tettem szert. Ezen feladat megoldása során a szakmai feladatok szaktudományos, szaktárgyi, tantervi tudás kompetenciám fejlődött.

Az iskola vezetőivel, kollegáimmal folytatott megbeszélések alkalmával fejlődött a kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás kompetenciaterületem is.

2.1.2. A nevelési, oktatási intézmény hatékonysága

Kivonat a dolgozathoz:

A személyi feltételek bemutatása után a tárgyi feltételek következtek a dolgozatban: Iskolánkban 15 tanterem található, melyből kilencben egy-egy osztály kapott helyet. Mindezek felül kialakításra került egy okostanterem is (pályázat útján), melynek eszközökkel való felszerelését most várjuk. Egy fejlesztő szobánk van, melyben a saját, intézményi gyógypedagógusunk tevékenykedik, van egy jól felszerelt nyelvi laborunk, egy kémia-fizika laborunk, egy informatika tantermünk és egy horvát nyelvi tantermünk is. A tantermek, szaktantermek jellegüknek megfelelő dekorációval rendelkeznek.

A tantermek majdnem mindegyike rendelkezik digitális/interaktív táblával, TIOP pályázat keretein belül sikerült beszerezni őket. Az oktatás hatékonyságát, játékosabbá, színesebbé tételét is segítik ezek az eszközök. (Mihalikné 2022)

Tanulói létszámunk: 181 fő.

Az iskolai tanulócsoporthajnk száma: alsó tagozaton: 4, felső tagozaton: 5, napközis tanulócsoporthajnk: 4.

A napközis gyermekek tanulói létszáma az elmúlt években növekedést mutat, így a korosztályi csoportbontás megoldható. A tanulók szakszerű segítséget kapnak a délutáni feladatok megoldásában, s jut idő gyakorlásra, kreatív foglalkozások tartására is.

A kerettantervben biztosított szabadon felhasználható órákat a magyar és a matematika tantárgyakra fordítjuk, biztosítva a kompetenciaméréseken és a 8. osztályosok felvételi vizsgáján való eredményes szereplést. (Mihalikné 2022)

Szakos ellátottságunk minden területen megoldott, két munkaközösségünk összehangoltan működik együtt az iskolai programok lebonyolításában is.

Tanulóink részt vesznek az iskolai, területi tanulmányi és sportversenyeken, sőt kiváló megyei eredményeink vannak. Ebben a tanévben országos II. és IV. helyezésünk is van. Ez igen nagy dolog egy ilyen kis iskola életében, mint mi vagyunk. Diákjaink nagy része gimnáziumban, szakközépiskolában folytatja tanulmányait, de jelentkezik szakiskolába is. A kilencedik osztályos visszajelzések alapján láthatjuk, hogy jól teljesítenek volt tanítványaink a középiskolákban, ami a pedagógusoknak a legnagyobb elismerés.

Szakkörök széles választékát kínáljuk tanulóink részére, illetve néptánc- és zeneoktatásban is részesülhetnek a diákok. (Alapfokú művészeti iskolák szervezésében valósulnak meg.)

Osztályaink rendszeresen vesznek részt a Belügyminisztérium által meghirdetett köznevelési témaheteken is. Ebben a tanévben a Happy hét programokba is bekapcsolódtunk. Focistáink eredményesen vesznek részt a Bozsik programban is.

Pedagógusainknak egy nagy tanári szoba áll rendelkezésükre, melyben mindenkinek van saját helye. Itt tartjuk az értekezleteket is, de a szünetekben gyakran beszéljük meg a felmerülő problémákat is ebben a szobában. A faliújságra mindig kifüggesztésre kerülnek a legfontosabb tudnivalók. Az iskolának van saját honlapja, megkönnyítve a külső kommunikációt. (Mihalikné 2022)

A dolgozat a hatékonyság növelése érdekében tett fejlesztési javaslatokkal zárul. Itt mindenképpen fontosnak tartom kiemelni, hogy jelenleg egy tornaterem áll iskolánk tanulóinak rendelkezésére, mely nagyon kevésnek bizonyul. Bár van egy nemrégiben felújított kinti kosárlabdapályánk, mégis a mindennapos testnevelés tanórák megtartását sok-sok megbeszélés, egyeztetés előzi meg. Nagyon hasznosnak gondolnám nemcsak én de a falu vezetése is egy nagy sportszarnok megépítését. A tervek elkészültek, a hely megvan, de pályázati lehetőségre, forrásra várunk. (Mihalikné 2022)

A dolgozatomból szintén fontosnak tartok kiemelni egy másik fejlesztési lehetőséget is: egy nagy kerékpártároló megépítését. Diákjaink kerékpárral, gördeszkával, rollerrel érkeznek az iskolába. Jó lenne, ha ezen drága eszközöknek lenne egy fedett helyük, ahol a tanulók biztonságban tudják az eszközeiket. (Mihalikné 2022)

Reflexió:

Dolgozatomban a saját intézményemet kellett megvizsgálnom a hatékonyság szempontjából. A személyi feltételek és tárgyi feltételek megvizsgálása a hatékonyság szempontjából nagyon érdekes feladatnak bizonyult. Szakmai kompetenciáim közül a pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése fejlődött a képzés során, hiszen a hatékonyság szempontjából kiemelten figyelembe kell venni a fejlesztési célt, a pedagógiai céloknak megfelelő munkamódszert, a tanulók tevékenységét. Gyógypedagógusunk munkájába is mélyebben beleláttam, megmutatta a gyermekek számára írt egyéni fejlesztési terveket, melyeket a szakértői vélemény alapján állít össze. Ezek nyomonkövetése is fontos feladat, illetve figyelni kell a tanulók esedékes felülvizsgálatára is. Mindezek alapján magamnak is kitűztem célul, hogy a napközis foglalkozások tervezésekor még tudatosabban figyelek a tanulók egyéni szükségleteire. A tanulás támogatása szakmai kompetenciám is fejlődött. A tanulók számára egyéni segítséget nyújtok, a hozzám forduló szülőknek tanácsokat adok a gyakorláshoz. Bízom benne, hogy munkám során egyre több tanulónak lesz sikerélménye feladatai elvégzése során.

A hatékonyság szemszögéből vizsgálva az elmúlt időszak történései – pl. emelkedő energiaárak miatti rezsicsökkentés – a környezettudatosságra irányította a figyelmet. A beadandó dolgozatban leírtam, hogy iskolánkban milyen intézkedéseket hajtottunk végre illetve tartottuk be őket a tanulókkal együtt. Környezetünk megóvása, a környezeti nevelésben mutatott jártasságom, a fenntarthatóság értékrendje, mint kompetenciaterület is fejlődött.

2.1.3. Közigazgatási, vezetési ismeretek

Kivonat a dolgozathoz:

A beadandó dolgozat témája Magyarország Alaptörvénye volt.

A dolgozat elején bemutatom az alaptörvényt, mely a legnagyobb szintű jogforrás a jogi rendszerünkben. Alkotmánynak számít. Hatályba lépésének időpontja: 2012. január 1.

Ebben a dokumentumban az országgyűlés szabályozza a Magyarországon élő állampolgárok jogait és kötelezettségeit valamint az államra és intézményeire vonatkozó alapvető szabályokat is meghatározza. Az alaptörvény a legmagasabb szintű jogforrásunk, minden jogszabály innen vonható le, és ide vezethető vissza. Az Alaptörvénnyel jogszabály nem lehet ellentétes.

Az Alaptörvényt létrehozása óta többször módosították, számszerűen tizenegyszer. A módosítások a földtörvény módosulásától a gyermek- és családvédelem újításain át, a háborús vészhelyzet bevezetése és a megyék nevének vármegyére változtatását is magukba foglalják.

Főbb témának a nemzeti hitvallást emeltem ki, mely azzal a felsorolással kezdődik, hogy mennyi mindenre vagyunk, lehetünk büszkék. Kiemeli a keresztény vallás fontosságát is, ugyanakkor megbecsüli más vallások hagyományait is.

Ígéretet tesz az egység megőrzésére, egyben elismeri, hogy a velünk élő nemzetiségek ennek az államnak fontos tagjai. Vállalják, hogy a magyar nyelvet és kultúrát, és a magyarországi nemzetiségek örökségét is megőrzik.

Védelemezik fiataljainkat, s megóvják a jövő generációjának életfeltételeit. Leírja az együttélés legfontosabb formáját, mely a család és a nemzet s a legfontosabb értékek a hűség, a hit és a szeretet.

A közösség és a társadalom tagjainak megbecsülésének alapja a munka.

Fő cél az elesettek segítése, mindemellett tiszteletben tartják a történelmi vívmányainkat.

Elutasítja a kommunista diktatúrát, s ezen rezsim ideje alatt elkövetett bűnök nem évülnek el.

Bízunk az elhivatott fiatalokban, a közös jövőben.

Reflexió:

A tantárgy rámutatott arra, hogy a vezetési, szervezési ismeretek a mindennapokban is nélkülözhetetlen részei egy-egy órának.

Az emberek közötti együttműködés révén valósul meg a szervezés. Az együttműködés során a felnőttek összehangolt munkája szükséges az iskolában egy-egy tanuló eredményes fejlesztéséhez, fejlődéséhez. A kurzus során megtapasztaltam, hogy a pedagógiai munkám tervezésekor még céltudatosabbá kell válnom, a tanulóimról több kollegával egyeztetve kell a lehető legtöbb információra szert tennem. A tudatosság az emberi lét egyik lényeges eleme. A foglalkozásaim céljait pontosabban, határozottabban kell kitűznöm segítve ezzel a hatékony együttműködést mind a diákjaimmal, mind szüleikkel. Az iskolai élet sikeressége múlik a tanulókon, a pedagógusokon, de a diákokon is. Fontosnak tartom a szülőkkel a jó kapcsolat ápolását, mert így tudjuk megtalálni a felmerülő problémákra a lehető legjobb megoldást.

Az Alaptörvény kiterjed a magyarországi nemzetiségek nyelvének és kultúrájának ápolására és megőrzésére is. A kurzus kapcsán figyelemem a Magyarországon élő nemzetiségek felé fordult, joguk van az anyanyelvhasználathoz, a saját kultúrájuk ápolásához és az anyanyelvű oktatáshoz. Dusnok lakói horvát eredetűek, rácok. Az idősebb emberek még ma is aktívan használják a nyelvet, iskolánkban választható is a horvát nyelv oktatása. Szakkörként működik a horvát néptánc oktatása. A lakosok őrzik a hagyományokat, részt vesznek a falu rendezvényein. Minden évben a dusnoki iskola szervezésben valósul meg a horvát nyelvű Ki mit tud?, melyre a környékünkön élő és szintén horvát nyelvet tanuló diákok és pedagógusaik nyernek meghívást. Ezen a rendezvényen a dusnoki iskola tanulói mindig szép számmal vesznek részt. A faluból is sokan érdeklődnek e rendezvény iránt. A népviseletbe öltözött diákok maguk is szívesen szerepelnek s ezzel is fejet hajtva, tisztelik őseinket, szokásaikat felelevenítve méltó emléket állítanak.

2.1.4. Szakmai önismeret, önreflexió és konfliktuskezelés a pedagógiai gyakorlatban

Kivonat a dolgozathoz:

A dolgozatban az első feladat a saját pedagógusi életpályám, élettörténetem elkészítése volt, még hozzá gondolattérkép segítségével. Alaposan végig gondoltam mi vezetett erre a pályára, miért választottam hivatásomnak a tanítást. Számba vettem a céloom elérésig fennálló nehézségeket, a küzdelmeket, de azokat a tényezőket, embereket is, akik segítségemre voltak céloom elérésében.

A dolgozat további három tesztből állt:

- Pegazus teszt
- MBTI teszt
- DISC teszt.

A tesztek mindegyike a személyiséggel voltak kapcsolatosak, a feladatok elvégzése után megvizsgáltam az eredményeket, összhangban vannak-e a saját magamról szerzett ismereteimmel vagy sem? Milyen mértékben igazak rám nézve a tesztek eredményei? Az első teszt a Pegazus teszt volt, amelyben testrészek vannak felsorolva jellemzőkkel ellátva. Csoportban működés szempontjából kellett magunkat elemezni.

Eredmény:

8. Szív: Együttérez és törődik másokkal. Még a legnehezebb emberekkel is megtalálja a közös hangot, szeretetteljes, de emiatt gyengének tűnhet.

13. Hát: Mindig lehet rá támaszkodni, nagyon segítőkész, szívesen támogatja a csoporttársait. Néha túl sokat is vállal magára.

14. Szárny: A csoport energiaforrása, segít nekik felemelkedni, lelkesíti és serkenti csapattársait. Irányadó. Előfordul, hogy a tempója túl gyors is lehet.

MBTI teszt:

Internetes felületen kellett válaszolni sok kérdésre, melynek eredményeképpen a személyiségem erősségeiről illetve gyengeségeiről kaptam képet.

Eredmény: védő személyiségtípus.

DISC teszt:

Más néven: négy szín teszt, amely viselkedési stílust mérő teszt. Négy viselkedési típust különböztet meg, a mozaikszó ezekből ered: domináns, befolyásoló, kitartó, szabálykövető.

A tesztben négy jellemzőpár közül kell a leginkább ránk jellemzőt kiválasztani, a válasz előtt álló betűt bekarikázni és a végén összeszámolni a betűket.

Eredmény: zöld szín, kitartó.

A teszt értékelése alapján felsorolt erősségekkel és gyengeségekkel egyetértek, én is igaznak érzem őket magamra vonatkozóan, azonban több olyan része is volt a teszt eredményének, amivel nem tudtam teljes mértékben egyetérteni.

Reflexió:

A kurzus során kért első feladat a gondolattérkép elkészítése volt. Gondolattérképet én eddig mégcsak kézzel rajzoltam, de a feladatot számítógéppel oldottam meg. A digitális kompetenciám fejlődött az elvégzett feladattól.

A pedagógusi életpályámat tekintve azt gondolom, hogy a helyemen vagyok. Nagyon szeretek a gyerekekkel foglalkozni, szeretem megfigyelni hogyan változnak, fejlődnek. Már kora gyermekkorom óta érztem, hogy ezt kell csinálnom. A támogató környezet - a sok nehézség ellenére (édesapám korán meghalt, anyukám egyedül nevelt bennünket) - biztosította a lehetőséget, hogy tanulhassak, megvalósíthassam álmomat.

A DISC teszt eredményei közül több olyan leírással találkoztam, amelyekkel többnyire nem értek egyet. A sárga szín leírásában több magamra vonatkozó jellemzőt találtam: az emberekhez bizalommal közeledik, nyílt és közvetlen, gyors ütem, sok mosoly – ezt a kolleganőim is mindig mondják. Ennél a tesztnél éreztem leginkább azt, hogy nem rólam szól, sok jellemző nem engem ír le.

Az MBTI teszt eredményével és a jellemzők leírásával értettem a leginkább egyet. Úgy éreztem szinte teljesen engem írt le a védő személyiség típus. Legjellemzőbb tulajdonság a hűség, a szorgalom, és az, hogy mindig lehet rájuk számítani. Számomra is

ritkán jó az „elég jó”, sokszor érzem azt, hogy egy-egy feladat megoldásakor elveszek a részletekben. Tudatosan figyelek arra, hogy ez minél ritkábban forduljon elő. Nem keresem a reflektorfényt, szeretek a háttérben tevékenykedni. Valóban szeretek másokon segíteni, mostanában azonban észrevettem, hogy néhányan vissza is élnek ezzel. Egy konfliktushelyzet megoldásakor törekszem olyan eredményre, megoldásra jutni, ami mindenki számára előnyös.

A védők gyengeségei közül kettőt emelnék ki: nagyon érzékeny vagyok mások véleményére, és arra, ha nem értékeli megfelelően a munkámat, a másik pedig az, hogy nehezem tudok segítséget kérni. A kötelességtudat miatt pedig néha előfordul, hogy túl sok feladatot vállalok el. Szintén a jellemzők leírásában szerepel, hogy a védők alábecsülik magukat. Sajnos ez is igaz rám. Főleg akkor volt nagyon nehéz számomra a munkám, amikor hosszú idő kihagyásával tértem vissza a tanításba. Nagyon megváltozott iskola és nagyon megváltozott diákok fogadtak. Úgy éreztem nem tudom olyan jól csinálni, nem tudok olyan jó órát tartani, amilyent szeretnék. Sok szakirodalmat kerestem, gazdagítottam a módszertani tudásomon, továbbképzéseken vettem részt önszorgalomból, hospitáltam a kollegáimnál, hogy tapasztalatokat gyűjtsék. Erőfeszítéseim sikerrel zárultak, sokat fejlődtem, sokat tanultam s tulajdonképpen a mai napig teszem ezt. Szeretek segíteni, szeretek odafigyelni a tanulókra, fontosnak tartom a hatékony segítségnyújtást, a személyiségfejlesztést. Igyekszem jó példával is szolgálni. Szerintem nemcsak a védő típusú emberekre, de majdnem mindenkire igaz, hogy szeretné, ha szeretnék és elfogadnák, ezért megpróbálják a legjobb énüket kihozni magukból.

A teszt során egyértelművé vált számomra, hogy ez az a munka, ami „nekem lett kitalálva”, hiszen a lehetséges foglalkozások eredményeként a tanítás is szerepelt. Valóban fontos számomra, hogy elősegítsem mások növekedését, fejlődését, gyógyulását.

A kurzus segített abban, hogy magamat még jobban megismerjem, cselekedeteim mozgatórugóját megértsem, ezáltal a tanulókat is egymás elfogadására, tiszteletére, segítségére neveljem.

2.1.5. Speciális nevelési feladatok 2.

Kivonat a dolgozathból:

A beadandó dolgozat témája egy projekthét tervezése volt, saját korcsoportomra. A projekt váza egy mese feldolgozása volt, én Bartos Erika Lili története (Lili egy vak kislány) című meséjét választottam.

A mese megismerését követően megkértem a gyerekeket, hogy rajzolják le, ami a meséről eszükbe jut, milyennek látják Lilit.

A feladat során célom volt az empátia és az elfogadás erősítése a gyerekekben elsődlegesen játékokkal és rajzolással. A tevékenységek a melegség, a szeretet és a harmónia mentén fejtik ki pozitív fejlesztő hatásukat. Rá szerettem volna mutatni ezekkel a játékokkal arra, hogy lehet más szemszögből is nézni a másságot. A látásfogyatékkal élőkre vonatkozóan pl. rá lehet mutatni a játékokkal arra, hogy a gyerekek másban jók, mint társaik (pl. szaglás, tapintás). Ezzel más nézőpontba helyezhető a másság. A játékok során átélt élményeket, a személyes tapasztalatokat a gyerekek lerajzolhatták, megmutatva nekem azt, hogy ők miként tekintenek a fogyatékossgal élőkre. A rajzolásban kiélhették kreativitásukat. Megismerve az ő nézőpontjukat, irányítani tudtam a közös beszélgetéseket erről a témáról. (Mihalikné 2022)

Játékok:

„Bizalomjáték” – egyszerű akadálypályán

Hoppla pálya:

Izgalmas csapatépítő játék, mely során szükség van az együttműködésre.

Mi van a kezében?

Tárgyfelismerés: különféle tárgyak, plüssállatok tapintása után való felismerése.

(A tárgyak egy nagy zsákban vannak.)

Minek az illatát érzed?

Illatfelismerés: illatok azonosítása: fűszerek, illóolajok, vegyi anyagok (pl.: mosópor) (A tanulók szeme be van kötve.)

Gyümölcsválogatás: élő és műanyagok gyümölcsök megkülönböztetése, súly, tapintás, illat alapján.

Kreatív asztal:

A játékosok szemét bekötve, sógyurmával dolgoznak, melyből különböző tárgyakat készíthettek maguknak.

Házrajzolás:

Bekötött szemmel kell egy lapra egy házikót rajzolni. A látás kiesésével rá kell találni bizonyos tájékozódási pontokra ahhoz, hogy a ház elemei találkozzanak, érintkezzenek. Ilyen lehet például az ujjak használata a kiindulás és a méretarány megtartásához.

Hosszított kar:

Egy óriás csipesz, vagy két bot, egy fakanál, vagy egyéb tárgyak segítségével érhetőek el a céltárgyak, amelyet meg kell szerezniük a játékosoknak. Ez a feladat nagyfokú kreativitást és ügyességet igényel. Közben persze megtudhatjuk, hogy egy kezeit nehezen használó ember, hogyan tud eszközök segítségével tárgyakat manipulálni, vagy akár felöltözködni.

Reflexió:

Az projekt célja az volt, hogy a gyermekeknek bemutassam az életkori sajátosságuknak megfelelő tevékenységekkel, játékkal, azokat a nehézségeket, amelyekkel egy fogyatékos ember él. A játék során egy kis ízelítőt kaptak a sérült emberek mindennapi életében előforduló problémákból. Megtapasztalták milyen ezekkel a nehézségekkel élni. Emellett fontos cél még az is, hogy merjenek, merjünk beszélni a nehézségekről, a tanulók bátran megfogalmazhassák kérdéseiket, így a program végén közösen megbeszéltük az átélt tapasztalatokat, élményeket.

A feladatot tudatosan választottam, mert a tanulócsoporthoz járó egyik kislány éppen szemműtétre vár, édesanyja tájékoztatása alapján tudtam meg, hogy nagyon romlik a tanuló szeme (születéskori probléma), az egyik szemére csak 20%-osan lát.

A projekt kidolgozásakor különös figyelmet fordítottam arra, hogy segítsen, erősítsen a tanulók empátiás képességét, az egymás iránti toleranciát, az elfogadást. Az együttműködési képességek fejlődése és a közösségfejlesztés is célom volt. Véleményem szerint egy támogató, bátorító, egymást elfogadó közösség nagymértékben hozzájárul a sikerhez.

A kurzus során a kidolgozott feladatokkal az esélyteremtés, a közösség alakulásának fejlesztése is fontos volt számomra.

A szaktudományos tájékozottságom fejlődött, hiszen meg kellett keresnem a céloknak legmegfelelőbb tevékenységeket. Módszertani tárházam növeléséhez a mese felkutatása, a feladatok kiválogatása járult hozzá.

A pedagógiai folyamatok, tevékenysége tervezése terén ismereteim gazdagabbak lettek, hiszen olyan tevékenységet kellett terveznem, mely a korcsoportom szintjének megfelelő, ugyanakkor a gyerekek élvezzék is a játékokat, de értsék is meg az abban rejlő nevelési célokat.

A tanulás támogatása során igyekeztem felkelteni a tanulók figyelmét a fogyatékossgal élő emberekre, a lehetséges segítségnyújtási módokra. Az együttműködés során képesek legyenek megismerni a közös munka hatékonyságát. Célom volt, hogy képesek legyenek a diákok a tanulási folyamat során új ismeretek elsajátítására, és ezzel a tapasztalattal egy későbbi élethelyzetben tudjanak megfelelő döntést hozni.

Jártasságom a tanulók személyiségének fejlesztésében is sokat fejlődött a feladat által. A programokon való részvétellel megtanulták, hogy figyelni kell egymásra, legyenek barátságosak, teremtsenek olyan légkört, ahol jó együtt lenni, akkor is, ha van olyan köztünk aki más, mint mi. A sérült személynek meg kell tanulnunk segítséget nyújtani, pártfogásba kell venni, védelmezni kell őt.

2.2 A szakmai fejlődés tényeinek összegzése

Szakmai fejlődésemet a pedagóguskompetenciák mentém veszem sorra.

Pedagóguskompetenciák (a 326/2013. (VIII.30.) kormányrendelet alapján:

1. kompetencia: Szakmai feladatok, szaktudományos, szaktárgyi, tantervi tudás.
2. kompetencia: Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók.
3. kompetencia: A tanulás támogatása.
4. kompetencia: A tanuló személyiségének fejlesztése az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség.

5. kompetencia: A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység.

6. kompetencia: Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése.

7. kompetencia: A környezeti nevelésben mutatott jártasság, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselője és a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadásának módja.

8. kompetencia: Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás.

9. kompetencia: Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért.

1. kompetencia: Szakmai feladatok, szaktudományos, szaktárgyi, tantervi tudás.

A szakmai tudásom bővítését ezzel a képzéssel folytattam tovább, a meglévő tanítói és gyógypedagógusi diplomáim mellett. Célom volt, hogy átfogó, korszerű szaktudományos és szaktárgyi tudással rendelkezek annak érdekében, hogy a rám bízott tanulókat és szükség esetén családtagjaikat magabiztosan és hatékonyan tudjam segíteni.

Jelen képzésben A köznevelési intézmény szervezete és A nevelési, oktatási intézmény hatékonysága tantárgyak esetében biztosabb, alaposabb tudásra tettem szert saját intézményem működését szabályozó dokumentumok terén.

A szakmai önismeret, önreflexió és konfliktuskezelés a pedagógiai gyakorlatban illetve A pedagógus szerepei és munkatevékenysége kurzusok során megtanultam, megtapasztaltam, hogy a pedagógusoknak mennyi szerephez kell alkalmazkodniuk, mennyi szerepben „fordulhatnak elő” munkájuk során, ezért fontos az önismeret, hiszen a hatékony konfliktuskezelés egyik meghatározó tényezője lehet ez. Ha ismerjük magunkat, ha tudjuk, hogy egy adott helyzetben, szituációban hogyan, miként reagálunk, az segíthet megérteni a másik fél álláspontját is.

A továbbképzés során alaposabban megismertem a szakterületemhez tartozó fontos információforrásokat, s ezek pedagógiai felhasználásának lehetőségeiről is tanultam.

2. kompetencia: Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók.

A Speciális nevelési feladatok tantárgyakon tanultakkal megtanultam, hogy milyen hatékony lehet a pedagógiai céloknak megfelelő munkaforma, eszköz, módszer megtalálása. Ezek segítségével biztosíthatjuk tanulóink motiváltsági szintjének fenntartását, a tanulási helyzethez kötött sikerélmény elérésének lehetőségét.

A szociális tanulásban rejlő lehetőségek és a differenciálás fontossága a fent említett tantárgyak tananyagain kívül Az integráció és a szegregáció kérdései kurzus kapcsán is előtérbe került. Tervező tevékenységem tudatosabbá vált annak érdekében, hogy a gyermekek optimális fejlődését elősegítsem.

Az önreflexió szintén fontos szerepet tölt be munkánk során. Kiemelten fontosnak tartom, hogy kritikus szemmel tekintsünk munkánkra, hiszen fejlődni, tanulni csak ezáltal tudunk. Saját pedagógiai gyakorlatom, hogy a tanórák után lejegyzetelem a tanítás során szerzett tapasztalataimat. A későbbiekben úgy gondolom, nagy hasznát fogom venni ennek a munkámnak.

3. kompetencia: A tanulás támogatása.

A sikeres tanulási folyamat egyik feltétele az, hogy a pedagógus figyelembe veszi a tanulók aktuális fizikai, érzelmi állapotát, életkori sajátosságait; felkelti, fenntartja a diákok érdeklődését, motivációját. Mindezek véleményem szerint a játék során valósulhatnak meg a lehető legoptimálisabban. A Játék és tanulás kurzuson megtanultam, hogy mi a játék szerepe a tanítás-tanulás folyamatában. Ismereteket szereztem a pedagógiai szempontoknak megfelelő játékválasztásról, a játékos tanulás lehetőségéről az iskolában. Módszertani eszköztáram szélesedett.

A játék, a játékosság segíti a nyugodt, pozitív légkör megteremtését is, a pedagógusnak fel kell tudnia ismerni, hogy mikor van szükség egy energetizáló, egy bemelegítő és ráhangoló vagy éppen egy pár- és csoportalakító játékra. Mozgásos játéktevékenység esetén különösen fontos alapos figyelmet szentelni a játék helyigényére illetve a baleset-megelőzésre és a biztonságra.

4.kompetencia: A tanuló személyiségének fejlesztése az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség.

A Speciális nevelési feladatok 1. – 2. – 3. kurzusok során bővültek ismereteim az átlagtól eltérő gyermekekkel történő bánásmóddal kapcsolatban. Tanultam a hátrányos helyzetű tanulókról is és tehetséges diákokról is. Megismerkedtem jó gyakorlatokkal, módszerekkel, amelyek segítségével képessé válhatok a fent említett tanulók iskolai lehetőségeinek kibontakoztatására. Tudatosan figyelek a pedagógiai helyzetekre, hogy segítsen diákjaim személyiségfejlődését, ennek elengedhetetlen feltétele, hogy jól ismerjem őket. Törekszem, hogy az együttnevelés során egymás tiszteletére, elfogadására, megértésére és toleranciára neveljem tanítványaimat, az eltérő kulturális különbségek esetén is. Bővítettem ismereteimet az interkulturális és multikulturális nevelésről is, nemcsak elméleti, de gyakorlati tudásra is szert tettem. A Közigazgatási, vezetési ismeretek tantárgy keretein belül alaposan megismerkedtem hazánk Alaptörvényével, a közigazgatás felépítésével és működésével. Fontosnak tartom, hogy nemzeti értékeinket ismerjük, tiszteljük. De ugyancsak fontos a saját értékrend kialakítása is a tanulóknál.

5. kompetencia: A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység.

Bár jómagam jelenleg nem vagyok osztályfőnök, mégis fontosnak tartom, hogy a napközis csoportomat egységgé kovácsoljam össze. Ennek érdekében például saját ünnepi szokásokat alakítok ki a gyerekekkel, de sokszor és sokat játszom is velük. Ez számomra sok hasznos információval szolgál, hiszen a játéktevékenység során alkalmam adódik megfigyelni, ezáltal pedig még jobban megismerni őket. A Játék és tanulás órán behelyeztük a játékot a tanítás-tanulás folyamatába, annak érdekében, hogy megvalósuljon a játszva tanulás fogalma. Sok hasznos, a gyakorlatban is használható ötletet kaptam.

Egy közösségben azonban sajnos előfordulnak nézeteltérések, konfliktushelyzetek. Ezek hatékony megoldásához, megelőzéséhez is kaptam segítséget a képzés során. Elmondhatom magamról, hogy konfliktuskerülő személyiségem van, amikor csak lehet inkább logikusan, érvekkel próbálom megoldani a helyzetet. Tanítványaimat is az együttműködésre igyekszem nevelni, a kölcsönös támogatásra, egymás segítésére. Ennek érdekében fejleszteni kell a kommunikációs képességeiket is.

A képzés során teljesített kurzusok közül a Szakmai önismeret, önreflexió és konfliktuskezelés a pedagógiai gyakorlatban, az Integráció és szegregáció kérdései illetve a Speciális nevelési feladatok kurzusok voltak azok, amelyek formálták bennem az elfogadó

attitűdöt, a nyitottságot a különböző kulturális, szociokulturális háttérű gyermekekkel szemben, s ennek eredményeként hatékonyabb integrációs tevékenységet próbálok folytatni mindennapi munkámban.

6. kompetencia: Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése.

Nehéz helyzetben vagyok, hiszen a napközi mellett – ahol nem tanítok tantárgyakat – testnevelést tanítok. A testnevelés ún. készségtárgy, így mindig a tanulók egyéni, saját magukhoz mért fejlődését veszem az értékelés alapjául. Tudatosan törekszem arra, hogy visszajelzéseim bátorítóak legyenek, ösztönzően hassanak, a pozitív megerősítést tartom eredményesnek. Célom: a mozgás megszerettetése, s annak beépülése a mindennapokba. Ennek érdekében sokat játszom a tanulókkal. A „kiesős” játékot átalakítottam. Nem értek egyet azzal, hogy az a tanuló, akit pl. kidobtak, leüljön. Helyette inkább csináljon meg egy adott mozdulatsort és mehet vissza játszani. Tapasztalatom szerint az ilyen „kiesős” játékokban éppen azok a tanulók esnek ki a játék elején, akiknek pont a legtöbb mozgásra, fejlődésre lenne szükségük. A diákok önértékelési képességének kialakulását segítem azzal, hogy óra végén mindenki elmondja, hogy szerinte melyik feladatban teljesített ő aznap a legjobban. A többiekkel megvitatjuk ennek helyességét.

A köznevelési intézmény szervezete, A nevelési, oktatási intézmény hatékonysága és a Szakmai önismeret, önreflexió és konfliktuskezelés a pedagógiai gyakorlatban kurzusok teljesítése során még jobban elmélyültem intézményem pedagógiai programjában, hiszen igazodnia kell az általam alkalmazott értékelési, ellenőrzési módszernek, szempontoknak ehhez.

7. kompetencia: A környezeti nevelésben mutatott jártasság, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselője és a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadásának módja.

A környezeti nevelés célja olyan személy nevelése, aki odafigyel környezetére, tud és akar is tenni érte. Meglátja és megőrzi természeti értékeinket, kincseinket. Tudatosan vigyázza szűkebb és tágabb környezetét. Fontosnak tartom, hogy tanulóim az életkoruknak megfelelő szinten tisztában legyenek a megújuló és a fosszilis energiaforrásokkal, főleg, hogy ezen utóbbiak nem állnak korlátlanul rendelkezésünkre, egyszer elfogynak. A megújuló energiaforrások legfőbb forrása a természet. Ezért kell azt óvni.

Dusnokot körül öleli egy folyó: a Vajas. Gyakran teszünk tanítványaimmal sétát a folyóparton, megfigyelve a természetet, az érdekességeket. Aktívan bekapcsolódunk (iskolai szinten is) a szemétszedési akciókba, hogy környezetünket széppé varázsoljuk.

Napközis foglalkozásaimat tudatosan tervezem az energiagazdálkodás, a Víz világnapja, a Föld napja, a Madarak és fák napja témák köré. Felhívom a tanulók figyelmét a természetvédelemre, a takarékosagra, megismertetem velük a globális felmelegedés, a klímaváltozás, a túlfogyasztás káros hatásait.

Gyakran készítek játékokat, feladatlapokat tanulóim részére, ezeket – amennyiben lehetséges – laminálom, hogy többször felhasználhatók legyenek.

Sokat beszélgetünk arról, hogy kevesebb műanyagot kellene használnunk (ne mindennap új fél literes műanyag palackkal jöjjenek iskolába, hanem legyen egy kulacs, amit meg lehet tölteni vízzel), a szelektív hulladékgyűjtés fontosságáról, a tudatos fogyasztásról, az energiahasználat csökkentéséről. A foglalkozások során igyekszem kialakítani, fejleszteni tanulóimban a környezettudatosságot, az élhető jövőről való gondolkodást, a természet megóvásának szemléletét.

A nevelési, oktatási intézmény hatékonysága kurzus teljesítése során írtam a környezettudatosságról.

8. kompetencia: Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás.

Munkám során gyakran kerülök más szakemberekkel, szülőkkel, kollegáimmal kapcsolatba. Fontosnak tartom, hogy hatékonyan tudjunk kommunikálni, hiszen mindannyiunk érdeke, hogy zökkenőmentes, jó kapcsolatot ápoljunk egymással. A sikeres iskolai munka egyik alapja véleményem szerint a szoros szakmai együttműködés. A pedagógusok tudjanak egymáshoz fordulni akár segítséget kérni, akár tudást megosztani. Ezen felül más intézmények pedagógusaival, munkatársaival is érthetően, hitelesen kell kommunikálni.

Számomra fontos a szülőkkel való kommunikáció is, hiszen egyrészt tájékoztatom őket gyermekük fejlődéséről, másrészt tanácsokat adhatok részükre. A beszélgetések alkalmával pedig információt kaphatok a gyerekekről, az otthoni viselkedéséről, a barátairól, a napirendjéről, a szabadidős tevékenységéről. Ennek segítségével még jobban megismerem, s a feladatokat, tevékenységeket egyénre szabottabban tudom megtervezni.

A gyermek így könnyebben bevonhatóvá válik a játékba, a tevékenységbe. Szívesen vesz részt, örömet leli benne, érdeklődése, motiváltsága hosszabb távon fenntartható.

A problémamegoldás munkám során szinte állandóan jelen van. Az alsótagozatos korosztály igényli és szüksége is van a felnőtt segítségére. Ezeket a helyzeteket igyekszem a legjobb tudásom szerint megoldani, együttműködve a kollegáimmal.

Részt veszek szakmai megbeszéléseken, akár az egész tantestület akár a munkaközösségem keretén belül zajlik. A szakmai munkaközösség munkájából aktívan és kezdeményezően veszem ki a részem. Projekt napok, iskolai műsorok, tanulmányi kirándulások tervezésében, szervezésében, lebonyolításában is részt veszek.

A Pedagógusok mentálhigiénéje kurzus felhívta a figyelmet a pedagógusok lelki egészségének megőrzésre is. Előzzük meg, kerüljük el a kiégést. Találjunk olyan tevékenységet az életünkben, ami „kikapcsol” bennünket, amikor tudunk pihenni, fel tudunk tölteni. A társas kapcsolatok, a társas támogatás is kedvezően hat a lelki egészségünkre.

9. kompetencia: Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért.

Szakmai fejlődésem érdekében elkötelezett vagyok. Érdeklődéssel fordulok a szakmai újdonságok felé. Szívesen járok továbbképzésekre, főleg, ha a témája az érdeklődési körömbe tartozik. Folyamatosan képezem magam. Részt veszek szakmai konzultáción, műhelymunkán, online továbbképzésen, akkreditált pedagógus továbbképzésen. Szívem szerint még többre jelentkeznék, vannak olyan meghirdetett képzések, amelyek nagyon érdekelnének, de sajnos ezekre nem áll módomban eljutni. A képzések során megszerzett tudást igyekszem a gyakorlatban is használni, alkalmazni.

Pedagógiai munkámat a reflektivitás jellemzi, figyelem hol, miben lehetne még fejlődnöm. Egyik ilyen terület a magabiztosság. A felmerülő problémák megoldásában kezdeményező vagyok, nyíltan teszem fel kérdéseimet a tapasztaltabb kollegáknak, akikkel törekszünk a konstruktív megoldásokra. A pedagógiai feladatok megoldásában részt vállalom, együttműködve kollegákkal, munkaközösségekkel, a nevelő-oktató munkát segítő munkatársakkal, szülőkkel, gyermekekkel.

A pedagógus szerepei és munkatevékenysége illetve a Szakmai önismeret, önreflexió és konfliktuskezelés a pedagógiai gyakorlatban kurzusok voltak azok, amelyek hatására nőtt a saját személyiségről szerzett tudásom illetve segítettek a szerepelvárásokhoz való alkalmazkodásban is.

3. További tanulási és fejlődési célok megfogalmazása

3.1. A képzésen tanultak beépítésének lehetőségei a saját munkába

A szakirányú továbbképzésre kíváncsian érkeztem. Örültem, hogy személyes konzultációkra került sor novemberig. Számomra fontos a személyes ismeretség, a személyes kapcsolat. Egyben azt is érdekes volt figyelemmel kísérni, hogy milyen különböző intézményekből jöttünk a képzésre.

Rögtön az első kurzus során számomra meglepő volt, hogy azonnal csoportokat kellett alakítanunk és úgy kellett megoldani a feladatokat. Ahogy ültünk úgy alkottunk meg ezeket a csoportokat. A feladatok érdekesek és izgalmasak voltak. A munkaforma pedig valóban megfelelő volt, sokkal hamarabb megismerkedtünk egymással, hiszen a közös feladat elvégzéséhez kommunikálnunk kellett társainkkal. Mindez hozzásegített minket a kooperatív gondolkodáshoz is, s jól összehangolt munkára ösztönzött minket. Ez nem lenne elhanyagolható a saját munkatársaim körében sem. A ránk bízott gyerekek fejlődése, az iskolai sikerességük is múlhat azon, hogy az őt körülvevő pedagógusok tudnak-e közösen gondolkodni a tanuló érdekében.

A kiselőadások, prezentációk alkalmával megismerhettem más területről érkező kollégákat is. Hasznos volt számomra hallani az ő problémáikat is, az ő szemszögükből is hallani egy-egy esetet, bemutatást. Sok tudásra tettem szert a szakértői bizottságok működésével kapcsolatban, sok kérdésemre választ kaptam, jobban megismerhettem az ott folyó munkát. Határozottabban és bátrabban merek majd ezentúl információt, javaslatot tenni a nehézségekkel küzdő tanulóknak és szüleiknek. Fontosnak tartom az intézmények közötti jó kapcsolatok kialakítását is, így a közelünkben lévő pedagógiai szakszolgálat dolgozóival is igyekszem felvenni a kapcsolatot a hatékonyság növelése érdekében.

A szakmai önismeret, önreflexió és konfliktuskezelés kurzus kapcsán elvégzett feladatok által még jobban megismertem, megértettem önmagam, s ez kihat a mindennapi tevékenységeimre is. Véleményem szerint sokkal magabiztosabb lettem a

munkám során, bátrabban kezdek bele a komfortzónámon kívül eső feladatoknak is. Tanítványaim szüleinek határozottabban tudok segítséget nyújtani az itt megszerzett tudás és tapasztalatok által.

A speciális nevelési feladatok tantárgyak segítettek jobban megérteni azon tanulóink helyzetét, akik nem tartoznak az „átlaghoz”. Gondolok itt a tehetséges gyermekekre, de a hátrányos helyzetű vagy sajátos nevelési igényű tanulókra is. A kurzusok során betekintést nyertem olyan lehetőségekre, játékos foglalkozások szervezésébe, melynek során ők is aktívan bekapcsolódhatnak az óra, a foglalkozás menetébe, nem érezve így hátrányukat.

Továbbá szintén ezek a kurzusok segítettek abban, hogy más szemszögből is megértsem milyen az élet, ha valamilyen nehézséggel, akadállyal, fogyatékossgal él valaki. Mennyire nehéz neki az, hogy ő is a társadalom hasznos tagjának érezhesse magát. Mennyi bántással, meg nem értéssel szembesül. A játék, a játékos feladatok lehetnek segítségünkre abban, hogy megtanítsuk őket arra, hogy értékes emberek, hogy ők is jók valamiben.

A csoportmunkák során megértettem, hogy ez az a munkamódszer, amelyben az aktív, szívesen szereplő gyermek megtanul egy kicsit visszahúzódni, a több bátorításra szoruló tanuló pedig érvényesülhet a feladat sikeres végrehajtása érdekében. A csoportkohézió erősítése is feladatunk. A közös gondolkodás, a közös problémamegoldás során megtanulnak együttműködni, s tapasztalatot szereznek egymás segítségével is a tanulók.

Majdnem minden közösségben vannak tehetségek, tehetséges gyermekek. Nekünk, pedagógusoknak ebben is nagy a felelősségünk. Fel kell ismernünk őket. Segíteni kell nekik tehetségük kibontakoztatásában, mellettük kell állnunk, bátorítanunk, biztatnunk kell őket. Figyelnünk kell arra, hogy környezetük befogadja őket, ne kirekessze. Ugyanakkor nem szabad túlterhelnünk sem a gyerekeket. Törekedni kell a bennük lévő lehetőségek kiaknázására, úgy, hogy a gyermek is szeresse azt, amit csinál, amiben igazán jó. Munkám során lehetőségem van a tanulók jobb, alaposabb megismerésére a napközi adta oldottabb keretek között, így kiemelt figyelmet fogok fordítani a lehetséges tehetségek felbukkanására.

3.2. Az elméleti ismeretek és a gyakorlati tapasztalatok összevetése, reflektálás

Amikor jelentkeztem a képzésre, több cél megvalósítását tűztem ki magam elé. Először is bővíteni szerettem volna az eddigi ismereteimet, mert hiszem, hogy a tudásalapú társadalomban az élethosszig tartó tanulással megszerzett tudással biztosíthatom a fejlődésemet, ezáltal a munkámban még jobban kiteljesedhetek. A képzés során a fenti céloim megvalósult, hasznos és használható tudást kaptam.

A másik céloim volt új embereket megismerni, s az ő munkájukba is beleláttni, hogyan működnek, milyen problémáik vannak, mik a nehézségeik, mik az örömeik munkájuk során. Így az intézmények közötti kapcsolatok is erősödjenek, a szakemberek tudjanak közösen dolgozni a gyermekek érdekében. Ez a céloim is megvalósult, hiszen egy nagyon jó csapattal, sok érdekes kollégával találkoztam, akik a pedagógusi munka különböző területéről érkeztek a csoportunkba. Keresem a hasonló célokkal rendelkező emberek társaságát. A munkahelyemen is többen vagyunk, akik valamilyen képzésen részt veszünk, jó megosztani a tapasztalatokat.

A képzés jelenléti oktatással kezdődött, ennek én külön örültem. Így megismerhettük egymást s a tanulással töltött hónapok alatt is segítettük egymást, akár egy jókor kapott információval, akár egy beadandó feladattal kapcsolatban. Novembertől áprilisig online formában történt az oktatás, ennek előnye, hogy nem kellett utazni (esetemben ez két órát jelent, míg Kaposvárra érkezem), és az, hogy a digitális kompetenciánk tovább fejlődött. Hátránya pedig éppen az, hogy nem találkozunk személyesen, csak a monitoron keresztül látjuk egymást. Az órák jó hangulatban teltek, sok hasznos információt, ismeretet, tudást kaptam, amit a saját intézményemben, a saját munkám során hasznosítani tudok ugyanakkor a belső tudásmegosztás lehetőségével élve a kollégáim is ízelítőt kaphatnak belőle.

A képzés során számomra hangsúlyos szerepet kapott a kommunikáció, a legfontosabb, hogy tegyük ezt érthetően és hitelesen. Ha jól kommunikálunk gyermekkel, felnőttel, az nagyban hozzájárul a pedagógiai céljaink eléréséhez, a problémák gördülékenyebb megoldásához, a hatékonyság növeléséhez. Szintén ez utóbbi célhoz járulhat hozzá az is, ha munkánkat időről-időre megvizsgáljuk, átvizsgáljuk, ha értőn meghalljuk a pedagógiai munkánkkal kapcsolatos visszajelzéseket, s ha szükséges,

változtatni, változni tudunk a munkánkban annak érdekében, hogy a ránk bízott, a féltve őrzött gyermekeknek biztosítani tudjuk a sikerélményt. Ha az iskolában sikerélménye van a gyerekeknek, ha azt tapasztalja, hogy odafigyelnek rá, kíváncsiak rá, segítenek neki, akkor szeret majd abba az intézménybe járni, szívesebben tanul, és él majd a továbbtanulás lehetőségével is. Mindehhez pozitív pedagógiai, tanári attitűd szükséges. A pedagógus sokat tehet egy gyermekért és annak családjáért. Írom mindezt úgy, hogy jómagam is több gyermeket nevelek, s általuk van már tapasztalatom az egyetemi, a középiskolai, az általános iskola felső tagozatáról diákszemmel is.

Tanulmányaim során betekintést nyertem az integráció, a szegregáció területére, tanultam a hátrányos helyzetről, az interkulturális, a multikulturális nevelésről, az érzékenyítésről, a nevelési-oktatási intézmények hatékonyságáról, a pedagógusszerepek lehetséges konfliktusairól, az adaptivitásról, a játékról és a tanulásról.

A gyerekek nagyon különböző családi háttérrel rendelkeznek, nagyon eltérő szociokulturális környezetből érkeznek iskolánkba. Fontosnak tartom, hogy a tanulók érdekében együtt tudjak működni mind a kollégáimmal, mind a szülőkkel. A napközi ideje alatt oldott, de bizalommal teli légkört igyekszem megteremteni, a kötetlenebb időbeosztás a segítségemre van abban, hogy megfigyeljem a gyerekeket a szabad játék során. Az ebből nyert információk alapján jobban figyelek majd a tanulók egyéni szükségleteire, az egyéni bánásmód érvényesülésére. Nagy hangsúlyt fektetek a napközis foglalkozások során a játékos tanulásra is. Ennek tervezésére, szervezésére és beépítésére is sok hasznos ötletet, mintát kaptam a képzésen.

3.3. További szakmai tervek

További szakmai terveim szempontjából úgy jellemezném magam, hogy állandó ingerkeresésben élek. Szeretek újat tanulni, szeretem tágítani a látókörömet, szeretem szélesíteni a módszertani tárházamat. Ennek érdekében szeretnék majd a mesterképzésre jelentkezni, mert úgy gondolom, hogy szakmai fejlődésem következő állomása lehet az új képzés.

A mai gyorsan változó világban a pedagógusokkal szemben támasztott elvárások is nagy változásokon mennek keresztül, amelyekhez legjobb tudásunk szerint kell alkalmazkodnunk, ezért tartom kiemelten fontosnak a tanulást, a megújulást, ismereteink, tudásunk bővítését, látókörünk szélesítését. Egy – egy képzés segíti, segítheti a tudásbővítést, rávilágíthat általunk talán nem is észlelt problémára, s annak megoldására is hatékony segítséget, mintát tud nyújtani.

Munkámban azt tapasztaltam, hogy évről – évre nő azon gyermekek száma, akik az iskolába lépéskor hátránnyal, nehézséggel szembesülnek, küzdenek. Feladatomnak tekintem a szakszerű segítséget részükre, melynek elengedhetetlen feltétele a tudás. A tudást pedig tanulás révén szerezhethetjük meg. A jövő generációjával kapcsolatban figyelmesen hallgatva a szakemberek szavára, a helyzet nemhogy javulni, de feltehetően súlyosbodni fog, szembe kell néznünk majd munkánk során egy új fogalommal is, az ún. digitális demenciával. Az okoseszközön felnövekvő nemzedék egészen új kihívások elé állítja a tanítókat. Véleményem szerint módszertani megújulásra lesz szükség, a játékba integrált tanulás még nagyobb szerephez fog jutni. A várható helyzetek új alkalmazkodási formákat kívánnak meg tőlünk, pedagógusoktól is. El kell jutnunk ezekhez a gyerekekhez is, fel kell kelteni az érdeklődésüket, a motivációnak biztosítottnak kell lennie. Nehéz és szép feladat is ez egyben. Bennem pedig felébreszti a kíváncsiságot, mely arra ösztönöz, hogy a témával kapcsolatban további ismeretekre tegyek szert, bővítsem szakmai tudásom, s ezáltal pedagógusi kompetenciáim fejlődését is biztosítsam.

Minden tanulási folyamatnak, melynek részese voltam fontos alappillére számomra a közös gondolkodás, a hasonló érdeklődésű emberek találkozása, a közösség. Ez lendített

újra és újra előre, ez biztosította a motivációm, személyes érdeklődésemet is. Örülök, hogy ezen képzés alkalmával is egy egymást segítő támogató, pozitív légkör alakult ki, ahol a személyes beszélgetések alkalmával közelebb kerültünk egymáshoz, más megvilágításba kerültek az egyéni problémáink, az előadások által pedig közelebb kerültünk a megoldásokhoz is. A fent leírtak miatt is szeretek továbbtanulási célokat kitűzni magam elé.

4. Összegzés

Az egész életemet átszövő segíteni akarás, a rászorultak, a nehézséggel élők helyzetének jobbá tétele szerintem abból a forrásból, tapasztalatból fakad, hogy magam is korán elvesztettem az édesapámat. Legalábbis én innen eredtettem. Amikor ez történt, akkor még olyan világot éltünk, ahol élt a „kollektív nevelés” fogalma. Nagyon kicsi zalai faluban éltünk ekkor, mindenki személyesen és jól ismerte a másikat, így az életem „nyitott könyv” volt a falu lakosai számára. Mivel anyukám rengeteget dolgozott, hogy részünkre (nővéremnek és nekem) megteremtse a szükséges feltételeket, mindenki feladatának tekintette a „nevelésünket”. Nyilván ez idő alatt érték pozitív és negatív tapasztalatok is, nem is volt mindig könnyű feldolgozni ezeket.

Ezekből a tapasztalatokból gondolom azt, hogy nem is olyan egyszerű segítséget kérni másoktól, s a legnagyobb jószándék ellenére is bizony okozhatunk károkat, akaratunk ellenére is.

A jó pedagógus egyik ismérve a jó empátikus vagyis beleérző képesség. Bizony képesnek kell lennünk arra, hogy megérezzük, ha tanítványainknak szüksége van ránk, vagy a segítségünkre, de azt is, hogy mikor kell visszahúzódnunk, háttérbe kerülnünk. Lássuk be, bizony ez nem is könnyű feladat. Ehhez nagy szükség van az önismeretre, a tanulóink életkori sajátosságainak alapos ismeretére is. S úgy gondolom, kell hozzá még jó sok egyéni tapasztalat, tudás is. A képzés ebben is sokat segített nekem.

A fentiekén túl kiemelt jelentőséget tulajdonítok a használható, naprakész tudásnak is. Mindez elengedhetetlen a munkánk minél magasabb színvonalon való ellátásához.

Végül, de nem utolsó sorban szeretném még egy, a képzéstől kapott lehetőségről is írni, ez pedig nem más, mint a kapcsolati tőke. Olyan segítőkész személyeket ismertem a képzés során, akiket tudom, hogy ezentúl bármikor felhívhatok, ha akár egy szakmai akár egy személyes probléma megoldásában kérek segítséget.

A továbbképzésekkel kapcsolatban úgy gondolom erős hivatástudatot és elköteleződést érzek. Bízom benne, hogy terveim a jövőben megvalósulhatnak.

Véleményem szerint a kurzussal szemben megfogalmazott céljaim megvalósultak, nemcsak elméleti, de gyakorlati tudással is bővültek ismereteim, melyeket fel is tudok használni majd a mindennapi munkám során. Komplex, átfogó tudást kaptam melynek egyik legfontosabb eredményének tekintem az önismeret mellett a megszerzett szakmai tudást is. A képzés során olyan új ismeretekkel lettem gazdagabb, melyek utat mutatnak arra, hogyan lehet, lehetne a gyengeségeimet az erősségemre fordítani a pedagógiai munkám tudatosításával.

Portfóliómat egy számomra fontos Szabó Magda idézettel zárom:

„Én azt hiszem, gyereket csak úgy lehet nevelni, ha az ember megtiszteli azzal, hogy komolyan veszi.”

5. Felhasznált irodalom

Budai Ágnes: Az egész életen át tartó tanulás. In: Új Pedagógiai Szemle, 2000. 50. évf. 11. sz. 107–121. p.

Farkas Ferenc – Karoliny Mártonné – László Gyula – Poór József (2009): Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv. Budapest: CompLex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft., 574 p.

Gergely Róbert (2011): Tudatos tudásmenedzsment, versenyképes tudás. Győr: Széchenyi Egyetem.

<https://kgk.sze.hu/images/dokumentumok/kautzkiadvany2011/menedzsment/GergelyRober t.pdf> (megtekintve: 2022.11.18.)

Kis-Tóth Lajos – Racsko Réka (2013): TartalommenedzsmentEger: Eszterházy Károly Főiskola, 167 p.

Kopp Mária (2005): Motiváció, érzelmek. In: Kopp Mária – Berghammer Rita (szerk.): Orvosi pszichológia. Budapest: Medicina Könyvkiadó Rt., 106–120. p.

Magyarország Alaptörvénye <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100425.atv> (megtekintve: 2023.03.27.)

Mihalik Gáborné: A köznevelési intézmény szervezete (2022)

A nevelési, oktatási intézmény hatékonysága (2022)

Közigazgatási, vezetési ismeretek (2023)

Szakmai önismeret, önreflexió és konfliktuskezelés a pedagógiai gyakorlatban (2022)

Speciális nevelési feladatok 2. (2023)

Réthy Endréné (2004): Motiváció, tanulás, tanítás. Miért tanulunk jól vagy rosszul? Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 299 p.

Rowley, Jennifer: The wisdom hierarchy: representations of the DIKW hierarchy. In: Journal of Information Science, 33 (2) 2007, pp. 163–180.

Smith, Arthur Lionel (1919): Adult Education Committee Final Report. Introductory Letter para xi. Department of Adult Education. Nottingham: University of Nottingham.

Szabó Magda idézet: <https://idezetabc.hu/idezetek/szabo-magda/en-azt-hiszem-gyereket-csak-ugy-lehet-nevelni> (megtekintve: 2023.04.20.)

Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/unios_projektek/kiadvanyok/utmutato_a_pedagogusok_minositesi_rendszereben_6.pdf (megtekintve: 2023. 04.12.)

Voglné Nagy Zsuzsanna – Lippai Edit (2013): Generációk az oktatásban. In: Nagy-Király Vivien (szerk.): Médiatudatosság az oktatásban. Konferenciakötet. Budapest: OFI, 143–144. p.

326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1300326.kor> (megtekintve: 2023. 03.20.)

6. Mellékletek

Konzulensi nyilatkozat

KONZULTÁCIÓS NYILATKOZAT

A Mihalik Gáborné hallgató (Neptun azonosítója: QWA44W) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a portfóliót áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A portfóliót a záróvizsgán történő védeésre javaslom / nem javaslom¹.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*2}

Kelt: Kaponyay év 2023. hó 09. hó 28 nap

Belső konzulens

Aktiválj:
Aktiválja a

NYILATKOZAT

a portfólió nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Mihalik Gáborné
A Hallgató Neptun kódja: QWA44W
A dolgozat címe: Portfólió
A megjelenés éve: 2023
A konzulens tanszék neve: Neveléstudományi Intézet, Szakdidaktikai Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott portfólió egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, s az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a Záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe.

Kelt: 2023. év május hó 02. nap

Hallgató aláírása

A ZÁRÓDOLGOZAT/SZAKDOLGOZAT/DIPLOMADOLGOZAT/PORTFÓLIÓ TARTALMI KIVONATA

Dolgozat címe: Portfólió - Szakmai kompetenciáim fejlődése

A dolgozatot készítő hallgató neve: Mihalik Gáborné

Szak, képzési szint és tagozat megnevezése: Sajátos nevelési igényű gyermekek integrációs pedagógusa Szak

Tanszék/Intézet megnevezése: Neveléstudományi Intézet

Belső témavezető: Dr. Csajka Edina

egyetemi docens

A Sajátos nevelési igényű gyermekek integrációs pedagógusa szakterületen pedagógusszakvizsgára felkészítő - szakirányú továbbképzés keretén belül a képzés a portfólió megírásával zárult. A portfólió elején visszatekintek mindazokra a körülményekre és a családi életemben átélt és bekövetkezett változásokra, amelyek elindítottak engem ezen a pályára.

A továbbiakban leírom az elvárásaimat a képzéssel kapcsolatban majd önértékelés következik, ahol bemutatom erősségeimet és a fejlesztendő területekről is ejtek szót.

Majd megfogalmazom személyes céljaimat a képzés során, melyből kiemelném az egész életen át tartó tanulási motivációm mellett azt is, hogy a képzéssel a speciális tapasztalatok és tudás megszerzése is fontos számomra.

A dolgozat további részében prezentálom a szakmai fejlődést elősegítő tanulási eredményeket a kompetenciaterületek tükrében.

Bemutatom, hogy a képzésen tanultakat hogyan tudom a mindennapi munkám során hasznosítani. Majd megfogalmazom a további szakmai terveimet is.

Úgy gondolom, hogy a képzés során szerzhető tudással és készségekkel könnyebben tudok alkalmazkodni azokhoz az új szükségletekhez, amik az iskolában felmerülnek, felmerülhetnek. Valamint az új készségek révén a nehézségekkel való megküzdés is hatékonyabbá válik.